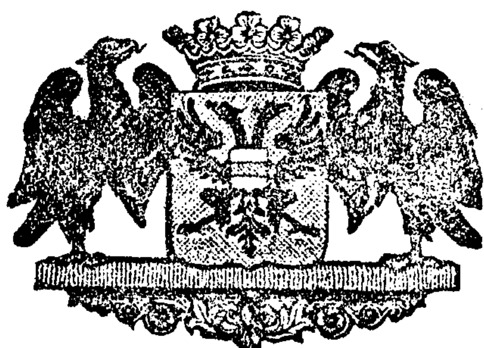
Jaargang 112. Vrijdag, 11 November 1853. No. 90.

GRONINGER  COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt aan de geabonneerden verzonden: *Bijblad* no. 30, inhoudende: *Verslag van de handelingen der Provinciale Staten van Groningen en van de Staten Generaal.*

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 14den November des jaars 1853, des middags te 12 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN en in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het Eerste Distrikt, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te *Groningen*, worden aanbesteed:

Het maken van drie eenzame Wandelplaatsen, benevens het afschutten van het terrein en bouwen van een Waschhuis ten westen van het Burgerlijk en Militair Huis van verzekering te Groningen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens artikel 18 van het Bestek.

Het bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het lokaal van het Ministerie van Justitie en aan dat van het Gouvernement der provincie *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den *Doelen*, bij de kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. DE JONGE, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE en SPINHOF, allen aan de Groote Markt; voorts in het *Blaauwe Paard*, bij de wedw. N. DE MULDER in *het Wapen van Amsterdam;* bij VISSERS in *de Zon* en J. A. HEIKENS in *de Zwaan;* bij den kastelein BRUINS in *de Slingerij*, buiten de Apoort; wedw. RASKER, op den hoek van het Ameland; te *Grijpskerk* in het Gemeentehuis; te *Winsum* bij de wedw. WIERSUM; te *Appingedam* bij den kastelein EVERS; te *Delfzijl* bij de wedw. WEITS en den kastelein HAZENHOEK; te *Winschoten* bij de wedw. F. H. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein J. A. VERNIERS VAN DER LOEFF; te *Zuidhorn* en te *Oude Pekela* in het Gemeentehuis.

Zullende de aanwijzing in loco plaats hebben den achtsten dag vóór de Aanbesteding en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij de Heeren Hoofdingenieur en Ingenieur te *Groningen.*

GRONINGEN, 26 October 1853.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbende PATENTPLIGTIGE Ingezetenen dezer Gemeente, dat door den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, bij resolutie van den 2den November 1853, het EERSTE SUPPLETOIR KOHIER van het **PATENTREGT**, over het dienstjaar 18$\frac{53}{54}$, is *executoir* verklaard, welk kohier op heden ter invordering aan den Heer ONTVANGER dezer Gemeente is overgegeven, en dat een ieder verpligt is zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen; zullende diegenen, welke zich in de aanslagen van het regt van PATENT bezwaard mogten achten, bevoegd zijn, hunne reclames binnen drie maanden, na dagteekening dezer, in te dienen, overeenkomstig het voorschrift der Wet van den 21sten Mei 1819, en wel zoodanig, dat hunne adressen, ofschoon aan Heeren GEDEPUTEERDE STATEN gerigt, moeten worden ingediend bij den Heer Controleur van de Divisie P. A. A. DE TIMMERMAN, wonende te *Groningen.*

En opdat niemand hiervan onwetend blijve, zal deze op heden in de Gemeente worden afgelezen, en ter gewone plaatsen aangeslagen.

Gedaan te *Groningen* den 8sten November 1853.

De Burgemeester voornd.: J. SLOT.

De PLAATSELIJKE SCHOOLCOMMISSIE in de Gemeente *Groningen* adverteert bij deze, dat de **SOLLICITANTEN** voor de **vakante OPENBARE STADS FRANSCHE KOSTSCHOOL** voor **jongelingen**, zich vóór **den 11den December e.k.**, met vrachtvrije Brieven of in Persoon, voorzien van de noodige BEWIJZEN van BEKWAAMHEID en ZEDELIJK GEDRAG, moeten aanmelden op de SECRETARIJ der Gemeente.

Het **VERGELIJKEND EXAMEN** zal plaats hebben op **den 23sten December 1853.**

Nadere opgaven over de jaarlijksche toelage enz. te vinden in de *Nieuwe Bijdragen ter bevordering van het Onderwijs, enz.*, voor de maand October.

De plaatselijke Schoolcommissie voornd.:
Namens dezelve:
L. B. LOHMAN, *Secretaris.*

RAADSVERGADERING,
Zaturdag den 12den November 1853, des voormiddags te 10 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND-TURKIJE.

Een der Engelsche ministeriële bladen beweert, dat het overtrekken van Turksche troepen over den Donau en het bezetten van Kalefat nog geenszins als eene daad van vijandelijkheid en als eene vredebreuk te beschouwen is, daar die troepen zich steeds op het gebied des Sultans bevinden, en de Russen, ook volgens de bestaande verdragen, niet geregtigd zijn om de vorstendommen bezet te houden.

Eene depêche uit Konstantinopel van den 24sten dezer, waarin van de tegenwoordigheid van de vloot te Lampsaki gewaagd wordt, bevestigt ook dat Fransche officieren te Konstantinopel waren aangekomen, en dat almede eenige Britsche officieren Schumla verlaten hadden.

— Van meer dan éene zijde wordt verzekerd, dat de Russische gezant bij het hof van Oostenrijk, na het ontvangen van de jongste dépêches uit Petersburg, heeft verklaard, gemagtigd te zijn tot de mededeeling, dat zijn souverein voortaan geene voorslagen ter bemiddeling van het Oostersche geschil in overweging zoude nemen, wanneer zijne laatste voorstellen niet mogten worden aangenomen. Men voegt er bij, dat de conferentie daarop heeft begrepen, dat het voorstel van den Britschen gezant uit Konstantinopel, lord *Redcliffe*, alsnu geen onderwerp van beraadslaging kon uitmaken.

Hoe het thans met de onderhandeling tot behoud of herstel van den vrede gelegen is, is niet met zekerheid bekend. Volgens geruchten, zoude de laatste daad der conferentie zijn geweest het afzenden van instructiën naar Konstantinopel, waarbij der Porte zeer ernstig wordt aangeraden het afzenden van eene nota naar Petersburg, opgesteld in den zin van het laatste voorstel des Keizers.

De *Köln. Zeit.* ziet den staat der Oostersche aangelegenheden steeds meer donker in, dan de meeste buitenlandsche groote bladen. Zij oordeelt dat de onderhandelingen even ver zijn, als bij den aanvang der kwestie. De Weener nota is in der tijd gevallen; een voorstel van den Weener gezant heeft evenmin de goedkeuring erlangd; de nota van lord *Redcliffe* is zelfs niet naar Petersburg gezonden, omdat ze te Weenen reeds is afgekeurd, en het laatste voorstel van Rusland is niets dan eene omwerking der Weener nota, en kan dus niet anders, dan door de Porte verworpen worden. Wat voor goeds is er dus te wachten van onderhandelingen, die tot dusverre steeds op onbuigzaamheid zijn afgestooten?

— De Grieksche handelaren te Konstantinopel hebben, met den patriarch en de hooge geestelijken, zich naar de Porte begeven, om den Sultan hunne erkentelijkheid te bewijzen wegens de zorgen, die hij voortdurend wijdt aan de belangen der Grieksche Christenen. Deze demonstratie heeft gunstigen indruk gemaakt, daar men de Grieken anders van Russisch-gezindheid beschuldigt.

— *Schamyl*, de held van den Caucasus, is thans 56 jaren oud, van middelbare grootte maar van een barsch uiterlijk; zijne gestrenge, matige levenswijze is verdeeld tusschen het gebed en den oorlog, aan welken hij zich reeds sedert 1834 wijdt, daar hij na den dood van *Hamsad*-bey als een gezant des Hemels optrad, ten einde als een tweede profeet van den Islam door verzoening van de aanhangers van *Ali* en *Omar* het werk van *Mohammed* te voltooijen. Alleen het oostelijk gedeelte van den Caucasus aan gene zijde van de poorten van den Caucasus, de bergpassen van Dariën staat onder het gezag van *Schamyl*, den profeet van Daghestan. Het gedeelte aan de zijde van de zee gelegen, of het eigenlijke Circassië, erkent zijne opperheerschappij niet. De Circassische oorlog duurt thans reeds meer dan eene halve eeuw (53 jaren) en heeft aan Rusland reeds vele generaals, zijne beste troepen en ontzaggelijke schatten gekost. De verovering van Tiflis, de hoofdstad van Georgie, was de eerste oorzaak van dezen nationalen en godsdienstoorlog.

(*Laatste berigten nopens de Turksche zaak.*) De Parijsche dagbladen van gisteren (Woensdag) melden als een stellig feit, dat te Kalefat een zeer ernstig gevecht tusschen de Russen en de Turken heeft plaats gehad. Deze laatsten hebben met de bajonet een korps van 12,000 Russen aangetast. De strijd was hevig. De Turken hebben de positie behouden.

Te Bassova hebben de Turken eene divisie van 20,000 Russen geslagen. *Selim*-pacha heeft zijn hoofdkwartier gevestigd op het punt, dat de Russen voor het gevecht bezetteden.

Een dagblad van Malta meldt, dat de Britsche schepen *Rodney* en *Trafalgar*, benevens twee Fransche schepen, voor Konstantinopel post zullen vatten.

Wijders wordt gemeld uit Berlijn, d.d. gisteren, 9 Nov.:

„Het officiele dagblad van Petersburg bevat een Keizerlijk Russisch manifest, gedagteekend den 21sten October. Men leest daarin nagenoeg het volgende: „Rusland is tot den strijd uitgedaagd; ons blijft geen ander middel dan de toevlugt tot de wapenen over, om het Ottomanische rijk te noodzaken de heiligheid der traktaten te eerbiedigen en om eene vergoeding te erlangen voor de beleedigingen, waarmede men geantwoord heeft oo onze billijkste vorderingen en op onze regtmatige bezorgdheid voor de verdelging van het regtzinnig geloof in het Oosten."

— Tijdingen uit Klein-Azie melden, dat eene Russische legermagt naar Chiwa oprukte en tot op 10 dagmarschen was genaderd. Bochara en Chiwa werden door de Russen bedreigd.

— De onder-Koning van Egypte heeft eene nieuwe ligting van troepen bevolen. Er is een nieuwe minister van oorlog benoemd. Een der zonen van den onder-Koning is met dien post bekleed.

ITALIE.

Te Rome heeft eene kerkelijke plegtigheid plaats gehad, die veel getrouwen ter kerke riep en in deze tijden niet van eenig belang is ontbloot. De dienst geschiedde ter heiligmaking van pater *Bobola*, Poolschen Jezuït, in Mei 1657 door de Russen (Grieksche Christenen) gemarteld. De staatkundige aangelegenheden hebben zeker deze keuze niet verwekt. Voor lang was de plegtigheid bepaald. Toch baarde de omstandigheid, dat de heiligmaking geschiedde van een Pool, door de Grieksche Christenen gemarteld, ter zelfder tijde dat thans de Grieksche Christenen ter zake der godsdienst tegen de Muzelmannen in strijd zijn, nog al opzien. Men weet, dat men zegt, dat de scheurlingen en ketters thans in 't Oosten in oorlog zijn.

Pater *Bobola* is de derde Jezuït, die dit jaar is geheiligd.

— De Oostenrijksche troepen in Toskane hebben eene vermindering ondergaan, hetzij ten gevolge van de algemeene reductie der Oostenrijksche armee, hetzij dat de regering hare strijdkrachten elders meer noodig acht. Daar de Oostenrijksche troepen aftrekken op een tijdstip dat de stoutmoedigheid der Mazzinisten toeneemt en te gelijk de duurte der levensmiddelen tot bezorgdheid aanleiding geeft, zou het wel kunnen zijn, dat de groothertog zich dezen winter veiliger te Napels acht dan in zijn land.

— De Paus heeft, op aanzoek van den Koning van Sardinië, het getal der verpligte en voorgeschreven feestdagen in de Sardinische Staten verminderd.

— De bisschop van Brescia heeft onlangs na zijne terugkomst uit Rome een' herderlijken brief uitgevaardigd, welke veel aanstoot gegeven heeft. In dezen brief wordt al het onheil, dat Italië wedervaren is, aan het indringen van het Protestantismus toegeschreven, en worden de naburige landen, met name Sardinië, beschuldigd, dat zij het Protestantismus begunstigen. De *Opinione* zegt, dat het wel is waar niet te loochenen is, dat het Protestantismus zich al meer en meer uitbreidt, maar dat de bisschop blijkbaar ter kwader trouw handelt, wanneer hij alle liberalen als vermomde Protestanten verdacht wil maken.

DUITSCHLAND.

Verscheidene officieren van het vroegere Sleeswijk-Holsteinsche leger zijn te Berlijn aangekomen. Zij wenschen in dienst te treden van Turkije.

— De bonds-gezant van den Koning der Nederlanden voor Luxemburg-Limburg, de heer *v. Scherff*, heeft de benoeming van den luit.-kolonel *Panhuys* tot lid der militaire bondscommissie voor Luxemburg-Limburg (welke post sedert 1848 onbezet was gebleven) ter kennis van de bondsvergadering gebragt.

— Het gerucht wil, dat de Keurhessische regering bij *Rothschild* eene 4 pCts. leening, ten bedrage van ongeveer 2 millioen thalers (tegen 94 pCt.), heeft gesloten.

— Men schrijft uit Kassel: „Ofschoon ons geldwezen in den uitersten nood verkeert, heeft onze minister *v. Hassenpflug* zijn traktement van 4000 op 6000 daalders verhoogd."

— De gravin *d'Oultremont*, gemalin van wijlen den Koning der Nederlanden, *Willem I*, kwam voor eenige dagen van Koblents te Aken aan, van waar zij zich naar hare goederen, in de nabijheid dezer stad gelegen, begaf.

— De nog altijd wakkere veldmaarschalk graaf *Radetzky* is den 2den Nov. in zijn 88ste jaar getreden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 6 November.

De berigten omtrent de onlusten in Preston, Wigan en de omliggende distrikten zijn nog zeer bedroevend. Wel is waar is het tusschen de werklieden en de gewapende magt tot geene botsing meer gekomen; doch de door het land omzwervende benden werklieden maken de geheele streek onveilig; zij plunderen de aardappelenvelden, mishandelen hen, die zich verzetten, en slaan van tijd tot tijd bij hunne meesters de glazen in. De fabrikanten durven zich niet in het openbaar vertoonen, en kunnen er nog minder aan denken eene bijeenkomst te houden. Bij een enkel etablissement hebben zich de oude werklieden weder aangemeld, doch de fabrikanten kunnen met den besten wil hunne fabrijken niet laten werken, zoo lang de kolen-arbeiders niet van hunne vorderingen afzien, daar door deze vorderingen het brandmateriaal 30 á 40 pCt. duurder wordt. Men vreest dat het binnen weinige dagen tot hevige buitensporigheden zal komen. Het einde is niet vooruit te zien.

— De bakkers te Londen hebben deze week op nieuw den prijs van het brood verhoogd, en in het Westeinde der stad betaalt men 1 sh. en 1 sh. 1½ d. (60 à 67½ cent) voor een brood van vier engelsche ponden (bijna 18 Ned. onsen).

— De *Shipping Gazette* zegt in een zijner jongste nommers het volgende:

„Wij verwachten een' zeer ruimen toevoer van graan uit de Vereenigde Staten van Canada. In eene der volkshuishoudkundige bladen van de Vereenigde Staten wordt de graanoogst van dit jaar op vijftien millioen quarters begroot, eene raming die ons niet overdreven schijnt, wanneer wij denken aan de groote uitgestrektheid staatslanderijen, die in de laatste twee jaren in partikuliere handen overgegaan en geheel ontgonnen moeten zijn. Ook in Canada is de tarwebouw grootelijks toegenomen. Een der jongste Canadasche bladen zegt, dat Canada dit jaar, naar de verhouding der gewone jaarlijksche toeneming, 2,750,000 schepels tarwe meer zal uitvoeren dan in 1852, en alzoo in het geheel niet minder dan 8,250,000 schepels tarwe, of meer dan een achtste gedeelte van al hetgeen Engeland zou behoeven.

In deze opgave mag eenige overdrijving zijn; met dat al hebben wij groote verwachting van den toevoer van Noord-Amerika, dat is van de Vereenigde Staten en de Britsche koloniën gezamenlijk. Dat die aanvoer veel geld zal kosten, is meer dan waarschijnlijk, daar de scheepsvracht altijd rijst wanneer zoo groote hoeveelheden van een omslagtig artikel moeten worden verscheept; doch aan den anderen kant is het zeker, dat er althans in de eerstvolgende maanden minder aanvrage zal zijn om scheepsruimte ter bevrachting naar Australië. De markten aldaar zijn overladen, en een pas van Melbourne te Londen aangekomen schip heeft eene aanmerkelijke hoeveelheid Amerikaansch meel in, welke in die kolonie niet meer konde worden afgezet. De omstandigheid dat de vraag naar Noord-Amerikaansch meel voor Australië opgehouden heeft, moet ook ten gevolge hebben dat er meer van dat artikel overblijft ter verzending naar Europa."

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 November.

Het heeft niet weinig bevreemding verwekt, dat de *Moniteur* van heden een anti-Russisch artikel uit de *National Zeitung* heeft overgenomen.

— Men is reeds ijverig bezig met de repetitie van het nieuwe stuk van *A. Dumas*, getiteld: *de Jeugd van Lodewijk XV*, dat *de Jeugd van Lodewijk XIV* zal vervangen. De heer *A. Dumas* geeft in het eerste nommer van zijn nieuw dagblad te kennen, dat hij dit blijspel in 76 uren vervaardigd heeft. Bij deze gelegenheid wordt gemeld, dat de heer *A. Dumas* vroeger nog eens een dergelijke *tour de force* heeft volbragt, namelijk in het jaar 1832, toen de heer *Harel*, destijds directeur van het *Théatre de l'Odéon* zijnde, zich in groote verlegenheid bevond, daar hij een nieuw stuk en veel geld noodig had. De heer *Dumas* redde hem uit deze verlegenheid, daar hij bij den heer *Harel* zijn verblijf vestigde en onafgebroken aan de vervaardiging van een stuk werkte, hetwelk hij na verloop van 6 *dagen* kant en klaar aan den directeur van het *Théatre de l'Odéon* overhandigde. Het had ten onderwerp *Napoleon* en bevatte onderscheidene indrukwekkende tooneelen, welke een' ontzettenden toeloop van nieuwsgierigen lokten.

— Eene telegr. dépèche uit Oran van den 29sten October meldt, dat de goum van *Sidi-bel-Abbès* onder bevel van *Lacretelle* den 26sten een gevecht heeft gehad met de scheurmakers van de Hamyan en Rezaina, ondersteund door de Massa van Marokko. De vijand heeft 150 dooden op het slagveld gelaten, terwijl wij 250 geweren, sabels, pieken, paarden, 4000 schapen en bijna 250 kameelen hebben buit gemaakt. — Van onzen kant hebben wij 8 dooden en eenige gekwetsten gehad.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 8sten November.

In deze zitting heeft de Voorzitter herinnerd, dat in de jongste bijeenkomst, waarin het vereischte getal leden tot het houden eener vergadering niet aanwezig was, is ingekomen eene missive van den heer *van Heiden Reinestein*, waarbij dat lid kennis geeft van zijne herbenoeming tot kantonregter van Assen en zich verpligt gevoelt, naar aanleiding van art. 91 der grondwet, zich aan eene herkiezing als lid der Kamer te onderwerpen, en verzoekende zijn besluit aan de Kamer en aan den minister van binnenlandsche zaken te willen mededeelen. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

Zijn ingekomen de geloofsbrieven van het nieuw benoemd lid der Kamer, den heer *Heemskerk;* welke stukken, op voorstel des Voorzitters, worden in handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren *van Goltstein*, *Dirks*, en *Jespers*, ten einde die te onderzoeken en daarover in de eerstvolgende vergadering verslag uit te brengen.

De Voorzitter geeft kennis van verschillende ingekomen Koninklijke boodschappen. — Drukken en ronddeelen.

Is ingekomen eene missive van den heer *Thorbecke*, ten geleide van een voorstel van wet, door hem met acht zijner medeleden gedaan, strekkende tot afschaffing der tonnegelden, van den accijns op het geslagt en van alle belasting op den invoer van geslagt vee en van versch vleesch, om in werking te treden op den 1sten Jan. 1854. De mede-voorstellers zijn de heeren *van Bosse*, *de Man*, *Storm*, *van Hoëvell*, *ter Bruggen Hugenholtz*, *Dommer van Poldersveldt*, *van Eck* en *Reinders.*

De heer *de Man* licht dit voorstel nader toe.

Wordt besloten, de tot dit voorstel betrekkelijke stukken te doen drukken en ronddeelen.

Is ingekomen eene missive van den hoogen raad der Nederlanden, ten geleide eener lijst van aanbeveling van zes kandidaten, ter vervulling der raadsheers-plaats in dat collegie, opengevallen door het overlijden van den heer mr. *Spoor.* Deze lijst bestaat uit de heeren mrs.: 1) *Provo Kluit*, burgemeester van Amsterdam; 2) *F. F. Karseboom*, advokaat-generaal bij het prov. geregtshof in Noordholland; 3) *M. Wiardi Beckman*, raadsheer in dat hof; 4) *J. O. de Jong van Beek en Donk*, officier van justitie bij de arrond.-regtb. te Utrecht; 5) *M. J. van Gelein Vitringa*, raadsheer in het provinciaal geregtshof in Gelderland, en 6) *J. W. D. Pape*, officier van justitie bij de arrond.-regtbank te 's Bosch. — Deze lijst zal worden gedrukt en rondgedeeld, zullende de dag tot het opmaken der nominatie nader worden bepaald.

Van de commissiën van rapporteurs zijn ingekomen de eindverslagen over de volgende wetsontwerpen, als: 1) tot vaststelling der begrooting voor de landsdrukkerij voor 1854; 2) tot verklaring van het algemeen nut van den aanleg van een kunstweg van Swichum naar den weg van Warrega naar Goutum en Leeuwarden; 3) betrekkelijk het te kort over 1848; 4) tot vaststelling van het XIIde hoofdstuk voor 1854, en 5) betrekkelijk de maatregelen tot herstel van het Nederl. Westindisch muntwezen. — De beraadslagingen over de drie eerste ontwerpen worden bepaald op aanstaanden Donderdag te 11 uur, zullende de discussiën over de twee laatstgenoemden nader worden bepaald.

Daarna is de vergadering gescheiden.

Men verneemt, dat thans bij den raad van state aanhangig is een ontwerp van wet tot regeling der pensioenen voor de militaire leden van het hoog militair geregtshof. Men ziet eerlang de aanbieding van dat ontwerp te gemoet.

Het heden door 9 leden gedane voorstel is gegrond op de overweging, dat het noodig is maatregelen te nemen, welke strekken kunnen om den aanvoer van levensmiddelen aan te moedigen en in de tegenwoordige duurte der levensbe-

hoeften te gemoet te komen. De *memorie van toelichting*, die het ontwerp vergezelt, is in twee gedeelten gesplitst: *ten eerste* wordt onderzocht of de financiele toestand des rijk toelaat, dat de twee middelen aan 's rijks inkomsten worden ontnomen. Tot toestemmende beantwoording dier vraag, wordt: *a*. een algemeen overzigt gegeven van den tegenwoordigen toestand onzer geldmiddelen, vergeleken met die van vorige jaren en met het oog op de toekomst, en *b*. eene beschouwing geleverd, in het bijzonder van de begrooting, die over 1854 is aangeboden. Ten aanzien van het eerste wordt aangewezen, dat vooraf de besparing van uitgaven krachtig heeft medegewerkt tot den gunstigen toestand, zoodat de uitgaven over 1852 nog geene 69 millioen bedroegen, terwijl die voor 1847 de som van 72 millioen nog te boven gingen. De voorstellers achten het niet ongepast terug te wijzen op het gelukkig gevolg van de grondwets-herziening van 1848. Ook de gestadige en voortdurende vooruitgang van de opbrengst der belastingen heeft tot den meer gunstigen toestand medegewerkt. Hij zal ook niet ophouden te werken, wanneer geene buitengewone rampen ons land treffen. Gegronde vrees voor het opdroogen der ruimere bijdragen van de koloniale geldmiddelen bestaat er niet. De voorstellers meenen, dat, vermits de vermeerdering van de opbrengsten sedert eenige jaren heeft aangehouden, er zonder buitengewone omstandigheden geene bijzondere zorg voor het vervolg bestaat. De ondervinding van de vier laatste jaren heeft dit bevestigd. Zij betoogen, dat de sommen, tot het herstel van het Indisch muntwezen benoodigd, werkelijk voorhanden zijn. Zij voorzien verder geene groote buitengewone uitgaven. Zonder buitengewone rampen behoeft er dus geene zorg te bestaan voor de naaste toekomst. Wat het *tweede* punt aangaat, wachten zij ook in 1854 hoogst aanzienlijke overschotten.

In het *tweede* deel der memorie wordt aangemerkt, dat, al deelde men het gevoelen der Regering omtrent het raadzame, om niet te spoedig tot vermindering van lasten over te gaan, de bijzondere omstandigheden van het oogenblik thans dringende voorziening eischen. De schatkist moet eenig offer brengen aan het algemeen belang. Zij voeren aan, dat de afschaffing van het invoerregt op de granen van geenen gewigtigen invloed kan zijn, om den aanvoer van levensmiddelen aan te moedigen. Zij durfden het voorstel niet doen, om de accijnsen op het gemaal en geslagt beiden af te schaffen. Zij rekenen voor de dienst van 1854 op een overschot van 4 millioen, terwijl de voorgestelde vermindering van lasten slechts *f* 1,650,000 zou vorderen; zijnde bijna een gelijk bedrag als waarmede de rentelast is of kan worden verminderd. Zelfs, wanneer onvoorziene rampen het land mogten treffen, zouden er nog aanzienlijke sommen overblijven om in den eersten nood te voorzien. Zij berekenen, dat de accijns op het geslagt door elkander aan den verbruiker 10 cents het Nederl. pond kost.

De vermindering van den prijs van het vleesch met dat bedrag zal eene groote verligting zijn voor de mindere burgerklasse; voor de geringere klasse, voor welke het rundvleesch een te duur voedsel is, zal deze verlichting weinig baten. Voorzeker verdient de mindere burgerklasse, die hoogst nuttige stand der maatschappij, de belangstellende zorg van den wetgever. Bij den toegenomen uitvoer werkt de bestaande accijns als eene premie van uitvoer en stelt hij een beschermend regt daar, ten gunste van den vreemdeling, ten nadeele van den inlandschen verbruiker. Al bestond de tegenwoordige aandrang ook niet, dan blijkt nog middagklaar het onhoudbare dier belasting. Wat de afschaffing der tonnegelden betreft, ook hier loopen het oogenblikkelijk en het duurzaam belang in één punt te zamen. Het tonnegeld is eene belasting, die, in naam van de scheepvaart wordt geheven, maar die met der daad drukt op den handel. Het is een hinderpaal voor den handel.

's GRAVENHAGE, 6 November.

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, den kapitein *Deviller*, adjudant van den militairen kommandant van Parijs.

— Z. M. heeft den kapitein *Bruce*, kommandant van het Engelsche schip *Hibbert*, eene gouden snuifdoos, met toepasselijk opschrift ten geschenke gegeven, en dat ter zake van het redden, in October 1852, van de equipaadje van het Nederlandsch koopvaardijschip *Laura en Adèle*.

— De commissie tot oprigting van het standbeeld van wijlen Z. M. Koning *Willem II*, heeft eene circulaire aan de sub-commissiën in ons land gezonden, houdende mededeeling, dat de dag der onthulling van het standbeeld nog niet door Z. M. den Koning is bepaald, doch dat zij in allen gevalle vóór den 12den dezer opgave verzoekt te ontvangen, hoe vele leden elke sub-commissie zal afvaardigen, ten einde het aantal plaatsen, voor hen in gereedheid te brengen, daarnaar te regelen.

AMSTERDAM, 9 November.

Naar wij vernemen, heeft het den Koning behaagd, op een daartoe ingediend rekest door mr. *G. H. Reuver*, advokaat alhier, als verdediger van den wegens brandstichting door het hof van Noord-Holland ter dood veroordeelden *W. Dalmaijer*, gunstig te beschikken en wel door die straf te veranderen in een confinement van *zeven* jaren. De veroordeelde blijft even als vroeger, ook nu nog zijne onschuld volhouden, weshalve hij ook niet zelf tot het aanbieden van een gratie-rekest heeft willen overgaan.

— Heden werd alhier voor de corr. regtbank behandeld de zaak van *S. A. Dwars*, schrijver van de vermakelijke en curieuse Roomsche poppenkast, beschuldigd van het schrijven van een onzedelijk pamphlet. De bekl. werd door mr. *Cohen* bijgestaan. De teregtzitting had met gesloten deuren plaats. Na het getuigenverhoor en het erkennen van het geschrift door den schrijver, wat den hoofdinhoud betreft, bij welk getuigenverhoor de beschuldigde te vergeefs getracht heeft eenen getuige te wraken, zijnde de drukker van het werk, heeft mr. *Cohen* als verdediging hoofdzakelijk aangevoerd, dat de zaak was een *procès de tendence*, zooals in de latere regeringsjaren van *Karel X* in Frankrijk helaas zoo velen geweest waren; dat in allen gevalle onbewezen was, dat besch. het geschrift zooals zulks gedrukt was, zou hebben geschreven; dat al moge het geschrift plat wezen, het doel niet strafbaar is, de strekking te verschoonen en de stijl niet in de strafwet valt; dat het geschrift bovendien geheel is overgenomen uit andere schrijvers, als *van Marnix van Sint Aldegonde*, waarvoor besch. niet aansprakelijk is; en dat er eindelijk geen *dolus* bestond. De subst.-officier van justitie, mr. *Hartogh*, heeft de beschuldiging volgehouden en 6 maanden gevangenisstraf geëischt.

— De *Waakzaamheid* meldt, dat van regeringswege aan den heer *Zwijsen* zijn uitbetaald voor het 3de kwartaal van het loopende jaar, 2 mandaten, elk ruim *f* 950; het eene als vicaris-apostoliek, het andere als *aartsbisschop van Utrecht*.

— De pleitdagen in de regtszaak tusschen de stad Leiden en den staat der Nederlanden, ter zake van den eigendom van het Haarlemmermeer, en welke door de arrond.-regtbank alhier aanhangig is, zijn thans, op verzoek der wederzijdsche practizijns, bepaald op Dingsdag den 22sten November en drie volgende Dingsdagen.

ZWOLLE, 6 November.

Het belangrijke plan om het Zwarte water te verbeteren, waartoe eene bijdrage van de provincie gevraagd wordt, vond bij de afdeelingen der staten een slecht onthaal. Bijna algemeen is men er tegen gestemd; sommigen verlangen eene nieuwe watering door Mastenbroek, regt door het Kamper-eiland naar Schokland; anderen en dit is de meerderheid, verlangen vooraf de ondiepten voor het Zwolsche diep in zee opgeruimd te hebben, en daarenboven te weten wie met het onderhoud der voorgenomen werken zal belast worden: van dat laatste heeft de minister van binnenlandsche zaken de vermoedelijke rijksbijdrage van *f* 50,000 afhankelijk gesteld. Voornoemde minister laat zich er gevoelig over uit, dat de provincie Overijssel geen de minste bijdrage heeft toegezegd voor de kosten tot verbetering van het Meppeler-diep.

ASSEN, 9 November.

In de zitting der provinciale staten van gisteren is met 21 tegen 11 stemmen verworpen het voorstel van de meerderheid der betrekkelijke commissie, om aan het bestuur van het IXde landhuishoudkundige congres, dat in 1854 in Assen zal worden gehouden, op deszelfs aanvrage eene toelage van *f* 1000 uit de provinciale fondsen te verleenen; maar is, op voorstel van den heer *van der Vlies*, met 30 tegen 3 stemmen besloten aan het genootschap ter bevordering van den landbouw in de provincie Drenthe, eene som van *f* 600 te verstrekken, met het bepaalde doel om die gelden alleen te doen strekken ten nutte van den landbouw, door het uitloven van aanzienlijke premiën bij de in 1854 te Assen, bij gelegenheid van voornoemd congres, te houden tentoonstelling.

De provinciale staten hebben met algemeene stemmen besloten zich wederom dringend tot den minister van binnenlandsche zaken te wenden, ten einde aan hare voordragt, om een' post van *f* 650 te brengen op de rijksbegrooting ten behoeve der ambtenaren en bedienden ter provinciale griffie, die de bekende traktementsvermindering hebben ondergaan, alsnog worde voldaan. — De werkzaamheden afgeloopen zijnde, is de najaarsvergadering der provinciale staten heden gesloten.

— Op het vermoeden, dat te Exloërveen, gemeente Odoorn, een man zijne vrouw zou vergiftigd hebben, heeft de officier van justitie vergezeld van twee deskundigen zich derwaarts begeven om de zaak in loco te onderzoeken. Het lijk der vrouw is door twee doctoren onderzocht, en er zijn geene sporen van vergiftiging gevonden, zoodat het gerezen vermoeden is gebleken ongegrond te zijn geweest.

— Het verheugt ons te kunnen berigten, dat het contract tusschen het bestuur der Drentsche Veen- en Midden-Kanaal-maatschappij en de aannemers thans ook *geteekend* is, en men dus mag verwachten, dat er weldra met de werkzaamheden zal aangevangen worden.

— Men schrijft ons uit 's Hage: „De regering heeft den post voor ambtenaren en bedienden ter provinciale griffie van Drenthe verhoogd met *f* 675,00, en alsnu daarvoor aangevraagd *f* 10,800.00, gelijk voor het jaar 1850 was toegestaan."

GRONINGEN, 10 November.

Van Maandag den 7den November des namiddags tot Donderdag den 10den Nov. zijn geene cholerazieken alhier bijgekomen, hersteld 2, overleden geene, in behandeling gebleven 3.

— Blijkens de bekendmaking hier achter, opent de hoogl. HOFSTEDE DE GROOT zijn collegie *ter opleiding tot zelfstandig inzigt in het Christendom* voor hen, die geene Godgeleerden zijn, maar vroeger studeerden of nu studenten zijn, weder op den 15den Nov., te 4 uur. Dat die lessen, vooral in deze dagen, in meer dan één opzigt van groot belang kunnen zijn, valt elk in 't oog.

— Gisteren middag ongeveer te half vijf stortte het negenjarig zoontje van den schrijnwerkersknecht HELMERS, wonende in de Sledemennerstraat, bij den Apoortenboog in den snellen stroom, die op dat oogenblik eene aanzienlijke hoogte had bereikt. Door den stroom medegesleept, dreef hij een eind wegs voort en verkeerde reeds in zinkenden toestand, toen het den blaauwverwersknecht J. BALTES gelukte den reeds met den dood worstelenden knaap te grijpen. Naar het Akademisch gasthuis vervoerd en oogenblikkelijk in behandeling genomen, is hij spoedig weder tot bewustzijn gekomen en eenige uren daarna aan zijne ouders teruggeven.

— Heden avond had in de Sledemennerstraat een droevig ongeluk plaats. Terwijl de vrouw van A. JAGER, aldaar woonachtig, zich voor een oogenblik van hare woning had verwijderd, had zij de zorg over haar anderhalfjarig kind aan de beide oudere kinderen toevertrouwd. Slechts eenige oogenblikken daarna hoorden de buren een geschreeuw, waarop zij ter halpe toeschoten en alstoen ontdekten dat het jongste kind in vlam stond. Het kind heeft zich deerlijk gebrand. — Wederom een waarschuwend voorbeeld om geene kleine kinderen alleen zonder behoorlijk toezigt te huis te laten.

— Ook ter dezer stede heeft — luidens het *H. B.* — het in het *Handelsblad voor* en *tegen* besproken adres uit Leiden over het staats-examen gecirculeerd, en is door verscheidene der respectabelste beoefenaars der wetenschap onderteekend.

— Men meldt ons uit *Scheemda* den 7den dezer het volgende: „Werd hier sedert lang reeds de behoefte gevoeld, om in plaats van het oude, binnen de kom der gemeente gelegene, en voor de bevolking te kleine kerkhof, eene nieuwe begraafplaats aan te leggen, tot onze blijdschap wordt thans in die behoefte voorzien. Aan de noordzijde van het dorp, op een stuk pastorijland, hetwelk na verkregene autorisatie, door de kerk daartoe aangekocht is, ziet men dagelijks een veertigtal dagglooners uit deze gemeente werkzaam, om de breede grachten te graven. Naar wij vernemen, is dat werk voor eene som van *f* 2000 uitbesteed, en is de heer OOMKENS aannemer geworden. Tot de kosten van het geheel, die op ruim *f* 3000 begroot zijn, draagt de gemeente eene subsidie van *f* 1000 bij, terwijl het overige uit de kerkelijke fondsen wordt bestreden. Gelijk wij ons over deze verandering als eene wezenlijke verbetering verheugen, zoo hopen wij, ook om der talrijke dagglooners wil, die daar werk en loon vinden, dat het tegenwoordige zoo gunstige weder nog eenen tijdlang aanhouden moge.

Wij maken tevens van deze gelegenheid gebruik, om te berigten dat zich op voorstel van den heer burgemeester, en door medewerking van den raad, in deze gemeente eene commissie tot werkverschaffing gevormd heeft. De leden dier commissie — omtrent een dertigtal — zijn uit de onderscheidene tot haar behoorende dorpen gekozen, en tot bereiking van dat loffelijke doel is onder goedkeuring van heeren Ged. Staten eene som van *f* 3000 opgenomen. Ook is er reeds een belangrijke aankoop van keisteenen en andere materialen gedaan, die in den naderenden winter aan vele behoeftigen gelegenheid tot het verrigten van werk en tot het verdienen van een stuk brood zullen verschaffen. Wij juichen dien maatregel van harte toe, en hopen dat hij in de gevolgen aan de gunstige verwachting beantwoorden moge."

— Als eene zeldzaamheid wordt ons gemeld, dat even als het vorige jaar, in de gemeente Haren, bij de woning van den landbouwer A. JANSEN, een eksternest geheel in gereedheid is gebragt, waaruit men wil opmaken, dat de winter in dit jaar zeer zacht zal wezen.

— Uit *Odoorn* berigt men ons het volgende:

„Onder de uitgezaaide winterrogge bespeurt men hier op vele akkers eene menigte jonge spruiten die eerst rood worden en daarna sterven. Aan de wortels dier planten kan men geen oorzaak voor dit verschijnsel vinden."

— Uit hoofde van den enorm hoogen prijs van het brood worden in de *Zuid-Duitsche* Staten door de regering maatregelen genomen, om het, door middel van *bons*, aan de behoeftige ingezetenen tot een' veel verminderden prijs te verschaffen. De aardappelen, die mede dagelijks in prijs stijgen, moeten thans gewogen in plaats van gemeten worden, waaruit voor den kooper een voordeel van ten minste 10 pCt. ontstaat.

In *Zwitserland* blijft het horenvee tot zeer hooge prijzen gezocht. Ossen, voor welke in het vorige jaar met moeite 70 à 90 gulden was te bedingen, worden thans gereedelijk met 120 à 160 fl. betaald en naar Frankrijk uitgevoerd.

— De hoeveelheid tarwe, die van *Odessa* zou worden uitgevoerd door de aldaar volgens de jongste berigten in lading liggende schepen, wordt, volgens de Londensche *Times*, begroot op niet minder dan zesmaal-honderdduizend quarters.

In het cholera-hospitaal te *Amsterdam* zijn op den 7den Nov. geen lijders ingekomen, hersteld geen, overleden geen, blijvende in behandeling 19; — op den 8sten Nov.: 1 lijder, herst. 2, overl. geen, blijvende in behandeling 18; — op den 9den Nov. 2 lijders, hersteld 3, overleden geen.

Buiten het hospitaal zijn bij de centrale cholera-commissie op den 6den en 7den Nov. aangegeven 14 lijders en 9 overleden; — en op den 8sten Nov. 5 lijders en 7 overleden.

— Bij de plaatselijke geneeskundige commissie te *Rotterdam* zijn op den 6den Nov. aangegeven: 4 cholera-lijders, 1 hersteld, 1 overleden; — op den 7den Nov.: 7 lijders, 1 herst., 3 overleden; — op den 8sten Nov. 3 lijders, hersteld 3, overleden 1.

— Van den 2den tot en met den 4den Nov. zijn in de gemeente *Delft* bijgekomen 29 cholera-lijders. In datzelfde tijdsverloop zijn 11 personen hersteld, 14 overleden en bleven er 39 in behandeling.

— Volgens de *Han. Zeit.* is in het gebouw voor landverhuizers te *Bremerhaven* de cholera uitgebarsten. Men heeft het gebouw dadelijk laten ontruimen en de landverhuizers voorloopig op de schepen gebragt, tot dat een lazaret gereed zou zijn.

Onder het opschrift: *De uitvoer naar Engeland in betrekking tot onzen binnenlandschen verbruiker*, wordt in het *tijdschrift voor staathuishoudkunde en statistiek* door mr. B. W. A. E. SLOET TOT OLDHUIS, 9de *deel*, 3de *stuk*, eene belangrijke bijdrage geleverd over dit gewigtig onderwerp. Het bevreemdt ons niet, dat bij hen, die weinig over de oorzaken en het verband der staathuishoudelijke verschijnselen nadenken, en die aanhoudend groote hoeveelheden levensmiddelen uit onze havens naar de Londensche markt zien verzenden, het denkbeeld geboren wordt, dat het middel, om de duurte dier levensmiddelen te doen ophouden, bestaat in het verbod of in eene zware belasting van den uitvoer, ofschoon men bij dit alles vergeet te bedenken, dat door dien handel op Engeland vertier en leven ontstaat en duizenden daarbij welvaren. Maar moeten wij dan, om [illegible] prijsverhooging, den uitvoer verbieden of zwaar belasten? Teregt wordt door den schrijver opgemerkt, dat de prijsverhooging der levensmiddelen, niet *alleen* het gevolg is van den toegenomen uitvoer, maar dat daartoe minder gunstige graanoogsten hebben medegewerkt, dat ook de aardappelen- en veeziekte haar aandeel daarin hebben.

De hoogere prijzen, die hier te lande thans besteed worden, maken geene uitzondering op den algemeenen prijs, en het is voor iedere regering onmogelijk, om op den duur een' algemeen hoogen prijs te doen dalen. Zoude het verbod van uitvoer niet eene, geheel aan het doel, dat men zich voorstelt, tegenovergestelde uitwerking hebben? Zoude men denken, dat bij het verbieden of belemmeren van den uitvoer, de invoer zoude aanhouden? Geen handelaar zal zich geheel afhankelijk stellen van een zeker getal verbruikers en hij zal zijn koren daar henen verzenden, waar hij de hoogste prijzen meent te kunnen maken, en van waar hij het gemakkelijk en met de minste kosten naar elders weder kan vervoeren, indien hem de ondervinding mogt hebben geleerd, dat zijne eerste speculatie niet aan de voorgestelde verwachting voldoet. Intusschen is die uitvoer van koren voor ons land van het grootste belang, en wel om de eenvoudige reden, dat onze landbouw op verre na niet voorzien kan in de behoefte, en dat men, na optering van den voorraad en bij gemis van invoer, zeer spoedig aan gebrek zoude zijn blootgesteld.

De zekerheid dat nu niet meer uitgevoerd zal worden, gevoegd bij de vreeze voor gebrek en het terughouden der goederen, op hoop van nog hoogere prijzen, zullen meermalen een tegenovergesteld gevolg te weeg brengen en den prijs nog doen rijzen. Wij willen hierbij een voorbeeld van lateren tijd aanhalen. Na den slechten oogst van het jaar 1816 was de schaarschheid van het koren bijna algemeen; de vreeze voor gebrek deed ook in ons land de gedachte ontstaan, om den uitvoer daarvan te beletten, en de Tweede Kamer der Staten Generaal stelde te dien einde eene wet voor, die echter door de Eerste Kamer niet werd aangenomen. De uitvoer uit onze havens bleef volkomen vrij, onze graanhandel werd niet belemmerd; en de ondervinding heeft dit beginsel tot eene der schoonste proeven van wetgevende wijsheid gemaakt. Want nergens is minder gebrek en minder duurte geweest, dan in de Noord-Nederlandsche gewesten. Mag men dan niet op grond der ondervinding beweren, dat de vrije graanhandel en de magazijnen van de handelaren de beste en op den duur de eenige waarborgen zijn tegen gebrek aan koren?

Wat van granen waar is, zegt de bedoelde schrijver der bijdrage, geldt ook van andere waren; de zekerheid van te kunnen uitvoeren is de sterkste prikkel van den invoer.

De Cholera en de zorg voor de openbare Gezondheid.

De Londensche *Times* van jongstleden Zaturdag zegt het navolgende: „De cholera is, naar het schijnt, hier te lande nog gestadig toenemende. Zoo ver de wetenschap kan oordeelen, is ons land aan de epidemie ten prooi geworden, en is het alleen de nadering van het koude jaargetijde en de minder doodelijke aard der voor 's menschen gezondheid schadelijke uitwasemingen, hetgeen hare verwoestingen beperkt. Of de aanstaande lente getuige zal zijn van eene sterfte als die van 1849, is onzeker, gelijk van zelf spreekt; doch ook zelfs wanneer de plaag de vroegere mate van uitbreiding niet weder mogt erlangen, zal zij echter ongetwijfeld duizenden van de armoedigste volksklasen ten grave slepen en misschien door langen duur evenveel verwoesting aanrigten, als door eene groote sterfte in korten tijd het geval zou kunnen zijn. Twee feiten zijn door bevoegde zaakkundigen beweerd en hebben geene tegenspraak ontmoet: dat de ziekte hier te lande thans een meer doodelijk karakter heeft dan toen zij voor het eerst hier uitbrak, nu ruim twintig jaren geleden, en dat zij de strekking heeft om eene *inheemsche ziekte* te worden gelijk het roodvonk en de kinderpokken. Veel zal afhangen van de zorg voor de reinheid en luchtigheid der straten, voor de gezondheid der steden, voor behoorlijke huisvesting der arbeidende klassen. Wanneer de maatschappij hare pligten verzuimt en de wetten schendt die 's menschen gezondheid, zijn zedelijk en ligchamelijk welzijn regelen, dan zal zij in een' of anderen vorm daarvoor moeten boeten."

Eene bevestiging van deze waarheden bevat o. a. de geschiedenis der jongste epidemie te New-Castle.

Het onderzoek toch van deskundigen heeft de overtuiging versterkt, dat het buitengewoon sterk heerschen der cholera te Newcastle aan den onzuiveren staat is toe te schrijven, in welken de rivier Tyne aldaar sedert geruimen tijd verkeerd heeft en gebleven is, terwijl het door allerlei onreinheden besmette water uit die rivier tot alle huiselijk gebruik en zelfs tot drank der inwoners, zonder de minste voorzorg tot zuivering, gebezigd werd. Sedert de helft van September, toen maatregelen te dien opzigte verordend zijn, is de epidemie dan ook trapswijze afgenomen.

Geen wonder, dat men dan ook in Engeland alom meer en meer bedacht wordt, om, onder anderen, den aanvoer en het verbruik van water te verbeteren. Zóó b. v. zal, om de stad Glasgow van versch water uit het nabijgelegen meer Katrine te voorzien, eene som van niet minder dan ongeveer 1,200,000 ponden sterling worden aangewend.

Hoe vele steden en dorpen in Nederland zouden voor deze som niet gezonder kunnen worden gemaakt?

Kerknieuws.

UTRECHT, 8 November. Gisteren deelde dr. *F. C. van den Ham* in den algemeenen kerkeraad der Nederd. Herv. gemeente mede, dat hij op nieuw eene beroeping tot hoogleeraar aan de Kaap de Goede Hoop ontvangen had, maar dat hij vrijheid gevonden had, voor haar te bedanken.

— Ter vervulling der te Oud-Beijerland bestaande vacature, veroorzaakt door het overlijden van ds. *A. de Ronde Bresser*, heeft de kerkeraad der Herv. gemeente aldaar uit een twaalf-, zes- en drietal van predikanten met eenparigheid van stemmen beroepen ds. *Petrus Aleid van Toorenenbergen*, predikant te Waarder en Lange Ruige Weide.

— Te Dirksland is met eenparige stemmen tot predikant beroepen ds. *G. L. Talma*, thans te Vreeland.

(*Ingezonden.*)

Mijnheer de Redacteur!

Gij hebt een blijk van loyaliteit gegeven, door uit de *Nederlander* zonder eenige aanmerking over te nemen, dat de heer JONCKBLOET, naar het oordeel van schier allen die tot oordeelen bevoegd zijn, *een verkregen regt* heeft op den leerstoel, door het vertrek van prof. DE VRIES opengevallen.

Een verkregen regt! Dat is ook par manière de dire. Doch men weet, dat de *Nederlander* soms rare begrippen van *regt* aan den man wil brengen. B. v. 't is volgens den *Nederlander*, *onregt*, dat onze geliefde leeraar MEIJBOOM te Amsterdam is beroepen! En *onregt*, zoo JONCKBLOET niet te Groningen komt!

Hierbij, zegt de *Nederlander*, moet men bezwaren tegen politieke en godsdienstige denkwijze over 't hoofd zien. Is het, om als de heer JONCKBLOET eens hier is, op hem en deze Hoogeschool te kunnen afgeven, gelijk nu op OPZOOMER en Utrecht? Wij kunnen er niet bij.

Maar nu ter zake! Dat de verdiensten omtrent de studie onzer taal bij den heer JONCKBLOET groot zijn, is erkend. Maar er is een leerstoel vacant van Nederlandsche *letterkunde*, *welsprekendheid* en *geschiedenis*. De *taal*, hoewel er ook toe behoorende, wordt niet eens in den officiëlen titel genoemd (art. 63 van het Kon. besluit van den 2den Aug. 1815). Is er nu niemand in Nederland, die in deze vakken met den heer J. gelijk zou staan, hem welligt verre zou overtreffen?

Naar het oordeel van schier allen in Groningen, die tot oordeelen bevoegd zijn, behoeft men, om Nederlands letterkunde met smaak te doen onderwijzen, in Nederlandsche welsprekendheid met oordeel en door een heerlijk voorbeeld te doen oefenen, en Nederlands geschiedenis in een edeler zin te doen verhalen, Groningens wallen niet te verlaten.

Zonder zoo dwaas te zijn van hier over *verkregen regt* te willen spreken, meenen zij, dat de heer W. HECKER, die men zegt, dat met den heer JONCKBLOET op de nominatie staat, waarlijk niet minder nuttig zou zijn voor de Hoogeschool, dan de heer JONCKBLOET. Men heeft hiervan een onderpand in de algemeene liefde, welke de heer HECKER zich als Lector in de Paedagogica en door zijne andere lessen nu reeds heeft verworven. Getuige het collegie, nu weder door hem geopend, over uiterlijke welsprekendheid en Nederlandsche letterkunde, 't welk, schoon geen student het

behoeft te houden, door 60 tot 80 jongelieden uit alle faculteiten wordt bijgewoond.

GRONINGEN, 10 November 1853. X.

't Vakante Professoraat te Groningen.

Waar die *Nederlander* zich toch niet al mee bemoeit! 't Is haar nog niet genoeg, dat zij telkens bij vernieuwing 't twistvuur in de Hervormde kerk aanblaast, — regt christelijk, naar zij zelve meent, — en dat zij op politiek terrein vraagbake en gidse en raadgeefster wil wezen, nu laat ze zich ook in met de aanprijzing van kandidaten, naar haar idée geschikt om vakante akademische leerstoelen te bekleeden. Wonder, dat zij 't ook doen wil voor *Groningen*, 't bij haar met een doodelijken haat gehate *Groningen*; was 't voor een theologisch seminarie in 't land der Hottentotten en Boschjesmannen, 't zou minder bevreemding baren. Maar voor *Groningen*, — eerder hadden wij verwacht, dat zij die verpeste school in 't Noorden aan 's Lands Regering ter opheffing zou voordragen!

En wie is nu haar kandidaat? Professor JONCKBLOET, een man, dien wij alle eer laten weêrvaren wegens zijne geleerdheid en bekwaamheid in al de deelen van 't vak, waarvoor hij thans aan 't Deventer Athenaeum geplaatst is, — een degelijk man, aan wiens verdiensten wij voor geen oogenblik geacht willen worden uit nijdigheid of afgunst te knagen. Niettegenstaande dat, hopen wij, dat de curatoren van *Gruno's* hoogeschool in dezen niet eenstemmig met de *Nederlander* zulks denken en het regt van prof. JONCKBLOET op den vakanten leerstoel geenszins zoo gaaf met haar erkennen. Er is nu reeds aan diezelfde hoogeschool een letterkundige werkzaam, die, naar ons bescheiden oordeel, daarin met den Deventer hoogleeraar gelijk staat, — die, in der tijd een der beste discipelen van den onvergetelijken LULOFS, zich allergelukkigst naar dien voortreffelijken meester heeft weten te vormen, en ook reeds met den meesten bijval een enkel zijner collegien heeft waargenomen, waarvoor professor DE VRIES betuigde de bekwaamheid te missen. Het is dr. W. HECKER, die ook anderzins, door meer dan een wetenschappelijk geschrift en vooral door zijne hetziene uitgaaf van HOOFTS *Historiën* zich eene goede reputatie in de geleerde wereld heeft verworven. Willen verzorgers van *Groningens* hoogeschool aan erkende verdienste regt laten wedervaren, en die school zelve verheerlijken door de keus van iemand, die onder hare eigene kweekelingen behoort, dan — hopen wij, — zullen zij doen, alsof de *Nederlander* niet voor het professoraat aan *Hunse's* boorden den heer JONCKBLOET als kandidaat hadde aanbevolen.

U. S. F.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 10 November. Vertrokken de nieuw gebouwde schoonergaljoot Gerrida Annegina, kapt. *A. Rozema* van Groningen, met ballast naar Newcastle.

Binnengekomen te Amsterdam den 5 Nov., kapit. *van Aken* Hendrika Dorenthea, van Stockton; *Lever* Alberdina, van Koningsbergen; *Valomstra* Vr. Alida en *de Vries* Roelina Eissina, beide van Dantzig; *Egberts* Gesina, van Altona; *Bos* Elisabeth, van Bremen; den 6den *Visser* Mercurius, van Akyab; *Mulder* Marchina Katharina, van Koningsbergen; *Slinger* Geesina en *Pekelder* Heldewika, beide van Dantzig; den 7den *Kraan* Hendrieka Sieberdina, van Bremen; *Hoekstra* Anna, van Elbing; *de Jong* Petrus Jacobus, van Rotterdam. — Te Texel den 6 Nov., *van der Woude* de Vr. Dieuwke, van Londen; *Schaap* Bernhard en Eilze, van Newcastle; den 8sten *Dekker* Epimachus, van Dantzig. — In het Vlie den 6 Nov., *Bieze* Elsiena, van Koningsbergen. — Te Harlingen den 7 Nov., *de Boer* Willem, van Frederikstad. — Te Helvoet den 6 Nov., *Douwes* Argo, van Riga; *de Jonge* Antje Sleeswijk, van Koningsbergen; *Wiersma* Mentor, van Frederikstad. — Te Brielle den 5 Nov., *Hoetjer* Geertruida Lammegiena, van Riga. — Te Smirna den 18 Oct., *den Breems* Koophandel en Zeevaart, van Malta. — Te Liverpool den 4 Nov., *Boekhout* Johannes Hermanus, van Petersburg. — Te North Shields den 3 Nov., *Velt* Engelina, van Gend; den 4den *Lohman* Roelfina Gerhardina, van Amsterdam; *Scherpbier* Jeltina, van Schiedam. — Te Harwich den 4 Nov., *Lever* Goede Verwachting, van Memel.

Binnengekomen te Hamburg den 5 Nov., kapit. *Lukkien* Herstelling, v. Harburg. — Te Warnemunde den 3 Nov., *Gort* Vrouwina Steenhuizen, v. Bandholm. — Te Odensee den 1 Nov., *Hazelhoff* Vrede, van Wismar.

Binnengekomen te Straalsund den 30 Oct., kapit. *Prins* Heiko Prins, van Rendsburg. — Te Swinemunde den 5 Nov., *Lovius* Tiekvogel, van Bordeaux. — Te Colberg den 30 Oct., *Ploeg* Vertrouwen, van Wismar; den 2 Nov. *Pruim* Dageraad, van Swinemunde. — Te Tonningen den 30 Oct., *Rosenbeek* Roelina, van Amsterdam naar Dantzig; den 31sten *Bartels* Gesina, van Groningen naar Heiligenhaven; den 1 Nov. *Lukje* Frauke Egberdina, v. Hartlepool n. Rendsburg.

Binnengekomen te Texel den 8 Nov., kapit. *Rasker* Annegina Gezina, van Newcastle; *Doewes* Harmonie en *Brandenburg* Twee Gebroeders, beide van Petersburg; *Pronk* Gezina Jantina, v. Riga; *Lovius* Waakzaamheid en *Smit* Annechiena Gezina, beide v. Dantzig; den 9den *Klein* Tweel. Daniel en Wilco, van Riga. — Te Helvoet den 8 Nov., *Wessels* Elisabeth Machtelina, van Riga. — Te North Shields den 5 Nov., *Bakker* Reina, van Stettin; *Hubert* Johanna Margaretha, van Hamburg. — Te Londen den 5 Nov., *Bakker* Everhardus en den 7den *Knol* Catharina, beide v. Riga; *Muller* Grietje de Groot, van Groningen; *Eeftingh* Jonge Johanna, van Petersburg; *de Grooth* Margaretha Gesina, van Croonstad; *Lieffijn* Goede Verwachting, van Memel; *Voordewind* Hillegonda, van Dantzig. — Te Plymouth den 6 Nov., *de Jonge* Arendina, van Koningsbergen. — Te Caledonia-kanaal den 5 Nov., *Plukker* Antje, van Riga naar Liverpool. — Te Duinkerken den 27 Oct., *de Jonge* Margrietha, van Nerva. — Te Rouaan den 5 Nov., *Siccama* Eeltje, van Dantzig. — Te Lissabon den 30 Oct., *v. Rijn* Jonge Jacobus, van Newcastle. — Te Konstantinopel den 22 Oct., *Huges* Equator, van Ismail naar Falmouth.

Zeilklaar te Londen den 4 Nov., kapit. *Doekes* Alida Giezen, n. Archangel. — Te Newcastle den 4 Nov., *Tuntelder* Harmonie, n. Algiers; *Ketelaar* Jantina Hendrika, naar Stettin; *Reijer* Jansje Hillegonda, naar Groningen. — Te Nerva den 21 Oct., *Nepperus* Elisabeth, naar Dundee, wegens tegenwind den 31sten dito nog in de haven.

In lading te Liverpool den 3 Nov., kapit. *Tuntelder* Geertruida, naar Dordrecht; den 4den *de Haan* Merkurius, naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 5 Nov., kapit. *Ellens* Lammegina Margonda, naar Bremen; den 7den *Mulder* Marchina en *Bultje* Eemstroom, beide naar Newcastle; *van der Wal* Johan Wilbrand, naar Newcastle. — Van Texel den 7 Nov., *Boer* Verwisseling, n. Konstantinopel; *Driest* Jan Visser, naar Salonica. — Van Helvoet den 6 Nov., *Hagedoorn* Cornelia Catharina, naar Malta. — Van Maassluis den 5 Nov., *Eijsinga* Catharina Charlotte, n. Londen. — Van Vlissingen den 6 Nov., *Meijer* Margaretha Elsina, n. Lubeck. — Van Livorno den 22 Nov., *Duit* Maria Anna, naar Hamburg; *Zeijlinga* Agatha en den 28sten *Boswijk* Jantina, beide naar Amsterdam. — Van Falmouth den 4 Nov., *Jager* Jeanne Agatha, v. Galatz n. Liverpool.

Vertrokken van Cuxhaven den 4 Nov., kapit. *Rasker* Margaretha, n. Groningen. — Van Bremerhaven den 4 Nov., *van der Meulen* Nooit Gedacht, n. Amsterdam. — Van Neufeldt den 4 Nov., *Schaap* Jan Jacob, n. Engeland. — Te Brunshausen gepasseerd den 4 Nov., *Woudstra* Vriendschap, n. Amsterdam; *Meinders* Engelina, n. Stockton; *Mooi* Winschoterzijl, n. Harlingen.

Vertrokken van Hamburg den 6 Nov., kapit. *Losschen* Leda, n. Fedderwarderzijl. — Van Bremerhaven den 5 Nov., *Kort* Pietronella, *Geltes* Twee Gezusters, *Kramer* Vier Gezusters, *Kramer* Agatha Jacoba en *Kramer* Pietertje, alle 5 naar Groningen. — Van Colberg den 2 Nov., *Ploeg* Vertrouwen, naar Amsterdam. — Van Bolderaa den 1 Nov., *Potjer* Ynske Wildervank en *Mulder* Antje Brons, beide naar Londen; *Sprik* Grietina Hillegina, naar België; *Tiktak* Jantina Fennechina, *Korter* Riga, *van Wijk* Catharina Elisabeth, *Engelsman* Gezusters Bolt, *Borgman* Cornelius Dasse Victor en *Joosten* Neptunus, alle 6 naar Elseneur. — Van Tonningen den 1 Nov., *Tent* Goede Verwachting, naar Dordrecht; *Mulder* Antje en *Feddes* Drie Gezusters, beide naar Groningen.

Vertrokken van Helvoet den 8 Nov., kapit. *Poppen* Johanna Louisa, naar Soerabaija. — Van Brielle den 8 Nov., *Hazewinkel*, voor wijlen *Dik*, Harmanus, naar Bergen. — Van Maassluis den 8 Nov., *Smits* Elisabeth van Leyden, naar Boness.

ZOUTKAMP, 9 Nov. Zeilklaar den 9 Nov., kapit. *van Dalen* Eendragt, naar Londen en Newcastle.

OOSTMAHORN, 9 Nov. Vertrokken den 8 Nov., kapit. *Poppen* Nanny Johanna, v. Amsterdam n. Hamburg.

Zeilklaar den 9 Nov., kapit. *Wever* Henriette, van Groningen naar Poole.

SCILLY, 2 Nov. Het schip de Vrede, kapit. *Potjewijd*, van Niekerie naar Rotterdam, is alhier lek en met verlies van zeilen binnengebragt, hebbende in een' hevigen storm, alhier in de nabijheid in de klippen bezet geweest; heeft suiker gepompt en zal waarschijnlijk moeten lossen.

HOLTENAU, 3 Nov. Het schip Grunus, kapit. *van Driesten*, van Riga naar Brake, is gisteren alhier binnengeloopen, hebbende den 27 Oct. bij Oland aan den grond gezeten; had ongeveer 10 lasten rogge over boord moeten werpen, doch was digt gebleven.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

3 Nov. v. d. Wal, Jantina, v. Dantzig n. Bordeaux, m. planken.
Sap, Gesiena Reina, v. Riga n. Ostende, m. lijnzaad.
Schuring, Hillechina, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tarwe.
Veldhuis, Vr. Martha, v. Newcastle n. Stettin, m. steenkool.
v. Deest, Jacobus, v. Amsterdam n. Libau, m. ballast.
Boon, Arendina Roelfina, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
de Boer, Marg. Jantina, v. Amst. n. Stettin, m. stukgoed.
Koster, Argo, v. Riga n. de Maas, m. lijnzaad.
4 —— Dijkema, Broederliefde, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Nanninga, Vriendschap, v. Windau n. Amst., m. ijzer.
Jonker, Saramacca, v. Riga n. Antwerpen, m. lijnzaad.
Jonker, Anna Sophia, v. Malmaö n. Londen, m. gerst.

De Wind den 3 Nov. Z.Z.O., Z., O.N.O.; den 4den O.N.O., N.O.; den 5den O.N.O.

Berigt voor Zeevarenden.

Door den Minister van Marine wordt in dato 's Gravenhage den 2 Sept. bekend gemaakt, dat, bij de vernieuwing van de oude zoogenoemde *Velkaap* op *Vlieland*, de nieuwe Kaap 100 Nederl. ellen Oostelijker is geplaatst dan de afgebrokene oude kaap, en nu niet meer dient als merk: de *Velt-* en *groote Strandkaap* ineen voor de Noorder Witte ton van het bestaan hebbende vaarwater de *Jetting*, en voor de witte ton genoemd *Schieringhals*, maar dat thans de twee genoemde kapen in ééne lijn zijn gebragt, voor het aandoen van buiten, van het vaarwater de *Blauwe Slenk*, leidende naar *Harlingen*.

Het scherm der kaap heeft de rigting nagenoeg van N.O.t.O. en Z.W.t.W. (per miswijzend kompas).

De kaap is 17 Ned. ellen boven volzee verheven.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 8 Nov. Naar Amsterdam *f* 6,50 p. last Tarwe, *f* 5,25 per last Gerst; naar Brussel *f* 9½ per last Gerst met *f* 8 kosten.

DANTZIG, 3 Nov. In bevrachtingen ging het heden nog levendig toe, echter zijn de prijzen niet gestegen; naar Amsterdam *f* 32 p. last rogge, Antwerpen *f* 33 p. last hout, Londen 5 sh. 3 à 9 d. p. qr. tarwe, 30 sh. p. load, Liverpool 38 sh. p. load balken.

KONINGSBERGEN, 4 Nov. In vrachten is weinig omgegaan, naar Amsterdam is op 't oogenblik een ca. 45 last groot schip niet compleet te bekomen; naar Antwerpen *f* 42 à *f* 43 p. last tarwe, Londen 5 sh. 9 d. p. qr.

RIGA, 3 Nov. Naar de Maas *f* 48 en *f* 1 kapl. per last rogge, Havre *f* 53 voor planken p. last, Hull 67 sh. 6 d. à 70 sh. p. ton vlas, 8 sh. p. qr. tarwe, de oostkust 6 sh. 6 à 9 d. p. qr. haver.

221ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van f 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

13*de Lijst*. No. 16032 een prijs van *f* 100,000. No. 481, 3312 en 3567 ieder een prijs van *f* 1000. No. 296, 13187 en 16555 ieder een prijs van *f* 400. No. 10621 en 14312 beide een prijs van *f* 200. No. 460, 6788, 7200, 8311, 10232, 11223, 14063 en 17235 ieder een prijs van *f* 100. — 14*de Lijst*. No. 19361 een prijs van *f* 5000. No. 15189 een prijs van *f* 1500. No. 3449 en 7328 beide een prijs van *f* 1000. No. 10164 en 13813 beide een prijs van *f* 400. No. 542, 1414, 10662, 14994 en 19303 ieder een prijs van *f* 200. No. 263, 312, 5058, 5236, 6446, 7159, 8005, 12683, 14952 en 19002 ieder een prijs van *f* 100. — 15*de Lijst*. No. 12475 een prijs van *f* 10000. No. 440 een prijs van *f* 1000. No 19461 een prijs van *f* 400. No. 494, 676, 1743, 2816, 6398, 8999, 10172, 11435, 13323, 16302, 17780, 18163, 18808, 19030, 19668 en 19811 ieder een prijs van *f* 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 4den tot en met den 10den November 1853 zijn te *Groningen* geboren 14 zoons en 13 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 4 ouden en 12 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 8 *November*.

TARWE.		Zw. Zand 66 ℔ *f* 7,35	» 40 ℔ *f* 4,10
Oude	70 ℔ *f* 13,25	Veen 64 » » 6,80	Zw. Voer 36 » » 3,60
N. Oml.	68 » » 12,20	» 66 » » 7,20	» 38 » » 3 80
»	70 » » 12,70	GERST.	» 40 » » 4,00
»	72 » » 13,30	N. Winter 54 ℔ *f* 7,10	BOONEN.
» Old.	68 » » 12,05	» 56 » » 7,50	N. Paardeb. *f* 6,50 a *f* 8,20
» »	70 » » 12,55	» 58 » » 7 80	ZADEN, ENZ.
» »	72 » » 13,05	Zomer 54 » » 6,60	Gr. Gortpm. *f* 11,50 a *f* 12
» »	» »	» 56 » » 6,90	Par. 100 N. ℔ *f* 14,50 tot *f* 17
ROGGE.		Knobbe 60 » » 7,60	Old. Koolz. *f* 11,50 *f* 12
O. Inl.	64 ℔ *f* 9,00	» 62 » » 7,90	Oml. dito *f* 11,50 *f* 12
» »	66 » » 9.40	HAVER.	Oostfr. dito *f* 12 75 *f* 13
N. »	68 » » 9.80	Dikke 38 ℔ *f*	Zomerzaad *f* 8,50 a *f* 9,50
» »	70 » » 10,20	» Nieuwe 40 » » 4,05	Lijnzaad *f* 10 *f* 11,25
» »	» »	» 42 » » 4,25	G. Mosterdz. v. *f* 9 tot *f* 16
BOEKWEIT.		» 44 » » 4,45	Raapolie p.v. *f* 37,50
Gr. Zd.	64 ℔ *f* 7,10	» 46 » » 4,65	Prijs der Boter.
» »	66 » » 7,50	» 48 » » 4,85	1ste soort ¼ ton *f* 35¼
» »	68 » » 7,90	» 50 » » 5,05	a -
		O. Bl. Voer 36 » » 3,75	2de » » » *f* 33¼
		Bl. Voer 38 » » 3 90	

Tarwe door minder kooplust iets lager afgegeven. — Rogge aan benoodigden 10 cent hooger verkocht. — Boekweit minder begeerd, en 10 ct. lager sleepend afgaande. — Gerst vond minder koopers en vooral in de ligte soorten tot bovenstaande verlaagde prijzen moeijelijk te plaatsen. — Dikke Haver meer aan en was niet dan lager te plaatsen; Voer en Zwarte in een doen. — Boonen veel aan en niet dan 25 a 35 cent lager te verkoopen. — In Zaden gaat niets om.

ROTTERDAM, 7 *November*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. door kleinen aanvoer 50 cents hooger, de beste Jarige van *f* 15 tot *f* 16,25; mindere van *f* 12,75 a *f* 14,75; de beste Nieuwe van *f* 15,50 tot *f* 16,50; mindere van *f* 13 tot *f* 15, Poolsche en Roode goed vorige prijzen; 156 ℔ witb. Pools. *f* 480, *f* 485; 154 ℔ dito te Schied. en alhier *f* 475; 164 ℔ N. Hoogl. Kleefsche *f* 498; 161, 162 ℔ dito *f* 490; 160 ℔ dito *f* 475, *f* 480; 161 ℔ N. Bovenl. Ris *f* 480, *f* 482; 156, 158 ℔ dito Holst. *f* 455, *f* 463; 161 ℔ Petersb. Cubanca *f* 410. — Rogge: Overm. Zeeuws. en Vlaams. bij geringen aanvoer 20 cents hooger, *f* 9,90 a *f* 11; andere soorten prijshoudend: 148 ℔ Bourgas *f* 310; 143, 144 ℔ Eupat. *f* 285, *f* 290; 145 ℔ Odessa *f* 290; 142, 143 ℔ N. Archangel *f* 280, *f* 285, *f* 288; 140 ℔ dito *f* 279, *f* 280; 142 ℔ Jar. dito *f* 280, *f* 282. In publ. veiling: 96 last 107, 109 ℔ (Amst. schaal) besch. Triester van *f* 172 tot *f* 191. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter, 30 c. hooger, *f* 8,60 a *f* 9,30; dito Zomer, 20 cents hooger, *f* 7,70 a *f* 8,60. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,70 a *f* 4,80; dito Lange *f* 3 a *f* 3,80. — Boekweit op 140 ℔: N. Brab. *f* 238, *f* 240, *f* 242, *f* 245; Vlaams. *f* 237, *f* 240; Rijn *f* 233, *f* 235, *f* 236, *f* 238, *f* 240; Fransche *f* 210. — Erwten: Zeeuws. Groene, 20 cents hooger, *f* 10,50 a *f* 11,75; Groote dito *f* 11,50 a *f* 13,25; Geld. Graauwe *f* 13,50 a *f* 16. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 11,50 a *f* 14,50; dito Bruine *f* 11,50 a *f* 15; dito Paardenboonen, 20 cents hooger, drooge van *f* 8,20 tot *f* 8,70; wakke van *f* 6,25 tot *f* 7,75. — Koolzaad: Zeeuws. in zakken 64 p. vl.

AMSTERDAM, 7 *November*. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche *f* 46 à *f* 49, Kuinder *f* 44 à *f* 46, Kamper *f* 44 à *f* 47, Deventer *f* 39 à *f* 43, Zwolsche *f* 40 à *f* 44.

AMSTERDAM, 9 *November*. Heden verkocht van Tarwe 130 ℔ b. Pools. *f* 465, *f* 468; 129 ℔ dito *f* 465. — Rogge: 123 ℔ Pruis. *f* 294 bij partij; 117 ℔ n. Arch. *f* 275 bij partij; 117, 118 ℔ o. gedr. *f* 271, *f* 273; 114 ℔ o. dito *f* 262; 122 ℔ Odessa *f* 287. — Gerst iets lager, 113 ℔ Holst. *f* 263; 112 ℔ dito *f* 260. — In Boekweit ging niets om, de stemming was prijsh.; wordende er van puike kwaliteiten schaarsch aangevoerd.

Koolzaad in deze maand onveranderd, op het voorjaar ½ p. vl. lager, volgend najaar ½ p. vl. hooger; op 9 vat in Nov 68½ p. vl.; April 1854 70½ p. vl.; Sept. 1854 66½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk in een doen; op levering prijsh.; op 6/w. *f* 38; Vlieg. *f* 36,50 a 75; Dec. *f* 36,50 a 25; Mei 1854 39 a *f* 38,75; Sept. 1854 *f* 36,50 a 75—*f* 36,75. — Lijnolie op 6/w. *f* 30; vlieg. *f* 28,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 38,25; vlieg. *f* 37.

LONDEN, 5 *November*. Beste Vriesche Boter 104 a 106 sh., Groninger 86 à 88 sh., Zwolsche 96 à 100 sh., Bosscher 78 à 82 sh. — De aanvoer van buitenslands bestond in: 5521 v. van Harlingen, 213 v. van Hamburg, 984 v. van Havre, 1091 v. van Rotterdam, 447 v. van Ostende, 1668 v. van Leer en 89 v. van Antwerpen.

LONDEN, 7 *Nov*. De aanvoer van inl. Tarwe was heden niet groot en zoowel deze als vreemde, waarvan veel ter markt was, ging tragelijk van de hand, in weerwil dat laatstgenoemde 2 sh. lager werd aangeboden; in zeilende partijen was eenige handel. Gerst onveranderd, met uitzondering van puike moutsoort, die 1 sh. lager is. Boonen als voren. Witte Erwten weinig gevraagd en om te verkoopen moet men in 3 a 5 sh. verlaging bewilligen. Graauwe lusteloos op de vorige notering. Haver veelal 6 p. lager.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 8 *November*. De veemarkt, welke heden alhier werd gehouden, leverde groote drukte en beweging op. — Meer dan 1000 stuks rundvee waren er aangevoerd en het getal personen, welke deze markt bezochten, was aanzienlijk. — Vreemde kooplieden werden wel aangetroffen, die bij staande prijzen wel handel deden. Vet rundvee werd verkocht van 18 tot 21, 21½, zelfs eenigen tegen 22 tot 22½ cent per half Ned. pond, en hoewel de prijzen ontzettend hoog waren, was de handel vlug. — Kalf- en vaalmelkte koeijen werden mede wel gezocht, want ook voor dezen besteedde men aanzienlijk hooge prijzen.

Schapen in menigte aangevoerd, maar onder deze weinig ferme soorten; de handel was traag, daar men den gevraagden prijs niet wilde besteden. De beste soorten zijn tegen hooge prijzen omgezet.

Varkens meer dan 180 ter markt, de handel was vlug, terwijl de prijzen waren gelijk aan die der vorige markten. Ruim de helft is verkocht en een landbouwer is kooper geworden van eene big (jong varken) voor de aanzienlijke som van *f* 34.

WINSCHOTEN, 7 *November*. De veemarkt, welke heden morgen alhier werd gehouden was nog al van eenige beteekenis, men vond er goed vet vee, dat verkocht werd van 17 tot 20, 20½ a 21 cent de 5 ons. Ook werd in kalf en vaalmelkte koeijen nog al een gretige handel gedreven. Verder heerschte er veel levendigheid.

KOEVORDEN, 7 *November*. Heden werd ook ter dezer stede eene herfst-veemarkt gehouden; dezelve was over het algemeen rijkelijk voorzien, ook bezoekers waren er in groote menigte aanwezig. De handel was vrij levendig en de kalf- en vaalmelkte koeijen werden wel gezocht. Vette runderen werden omgezet van 16 tot 20 cent per 5 ons, een enkele iets hooger.

AMSTERDAM, 7 *November*. 215 vette runderen werden met graagte verhandeld voor *f* 180, *f* 160 en *f* 150; 286 kalf- en melkkoeijen, hierin was weinig kooplust, de prijzen werden hierdoor niet minder, maar verscheidene onverkocht gebleven, de verkochte golden *f* 130. *f* 110 en *f* 90; 221 vette varkens, alle verkocht voor 42—44 cents het Ned. ℔; 26 magere varkens vlug voor *f* 12, *f* 10 en *f* 8; 48 graskalveren *f* 24, *f* 22 en *f* 20. Schapen niet aangevoerd.

LONDEN, 7 *Nov*. De Veemarkt vertoonde weinig verandering, geldende puik ossenvleesch 4 sh. 2 p. a 4.4 per 8 pond.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 9 *November*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 61 7/16, 61⅜, 61 5/16; Dito Dito 3 pCt. 74 5/16, 74⅜, 74 5/16; Dito Dito 4 pCt. 92⅞, 93⅛, 92⅞; O. I. Leening 4 pCt. 93¼; Handelm. 4½ pCt. 125. — BELGIE 2½ pCt. 50⅝; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 50¼, 50⅜, 50¼. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 69. — SPANJE, Onbep. Stukk. 1 pCt. 21 11/16, 21¾, 21 13/16; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 40 7/16, 40 15/16, 40⅛; Coup. Bewijzen 5 5/8, 5½, 5⅝; Amort. Schuld 4¾, 4 11/16, 4¾. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 37⅛, 37½, 37⅛.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 104⅝; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 103⅓; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 95⅜, 95¾; Dito 4½ pCt. 96; Dito bij *Hope* 4 pCt. 89½, 89⅝; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 88¼, Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. 88. — POLEN, Certific. 4 pCt. 82⅝; Dito Aand. met Loten v. 500 fl. *f* 159⅞. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 76⅛, 76¼; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 39⅛, 39⅜; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 39⅜, 39⅜; Dito Nieuwe 5 pCt. 90¼, 90⅜, 90¼; Metall. La. B. 5 pCt. 90¼, ⅜, ¼; Amerik. Bank-Actien 4 1/16; Dito Orig. 3⅝, ¾; Braz. 5 pCt. 95¾, ⅞, ¾; Mexik. 24, ⅛, 1/16; Peru 4½ pCt. 69¾, 70, 69¾; Gren. Uitg. 7⅞, 8⅛; Venez. 3½ pCt. 32⅜; Dito Uitgest. 13⅞, 14; 4 pCt. Haarlemmermeer 99⅞; Thes. Amst. 105.

Bij vrij levendige affaire in Integralen was heden de stemming in onze binnenl. fondsen flaauwer. — Ook de meeste soorten van vreemde effekten waren tot veel verminderde koersen verkrijgbaar. In Spaansche 1 pCts., Portug., Oostenr. en Mexik. was de omzet zeer geanimeerd. — De oorzaak van dezen achteruitgang, is op de lage afkomende notering van Londen van heden.

Gren. Onbep. St. 2½ pCt. 19, ½; Bl. Gr. Onb. St. 4⅞; Mexik. Onb. St. 23⅞, 24⅛, 23⅞.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 4; Disconto 2½ pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 61 7/16; Spaansche 1 pCt. 21 7/16; Binnenl. 3 pCt. 40⅛; Metall. 5 pCt. 76 9/16; Dito 2½ pCt. 39⅛.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

N. J. HARTMAN
met
C. STARKE.

GRONINGEN, 9 November 1853.

*** Getrouwd:

K. SMITH
met
M. L. NIEKHUIS.

GRONINGEN, 10 November 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER Vrouwe M. S. GASINJET, geliefde Echtgenoot van

L. T. JORISSEN.

HAREN, 31 October 1853.

*** Heden beviel van een' ZOON ANNA DIJK, Echtgenoot van

JB. MESDAG.

GRONINGEN, 5 November 1853.

*** Bevallen van eene DOCHTER B. BRUKKER, geliefde Echtgenoot van

H. DE VRIES, A.z.

GRONINGEN, 7 November 1853.

*** Mijne geliefde Echtgenoot J. C. ECKRINGA beviel heden avond voorspoedig van eene DOCHTER.

GRONINGEN, 8 November 1853.
Dr **W. GEFUNS**, *Jr.*

*** Bevallen van een MEISJE C. WILKENS, geliefde Echtgenoot van

J. P. VOGEL.

GRONINGEN, 8 November 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER J. E. ZUIDEMA, Echtgenoot van

P. FOLKERS.

WINSCHOTEN, 8 November 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoot IJ. N. DALLINGA beviel van eenen ZOON.

NIEUWOLDA, 8 November 1853.
C. F. FOCKENS.